

højtærede Udenrigsminister meddelte, at man fra dansk Side under Forhandlingerne med den britiske Regering havde udtalt, at man fandt det ønskeligt, naar det var muligt, da at ændre den nu afsluttede Voldgiftstraktat i Overensstemmelse med mere moderne Principper. Det kan vi fra vor Side kun glæde os over og give vor Tilslutning. Jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Moltesen i, at vi ikke skal følge tidligere Oppositioners Eksempel og bebrejde den højtærede Udenrigsminister, at han ikke har opnaaet mere under Forhandlingerne med Storbritannien, end han har. Jeg skal være den sidste til at bebrejde den højtærede Udenrigsminister, at han støder an mod Realpolitikken haarde Vilkaar — det er jo det, som er sket i det foreliggende Tilfælde. Og her vil jeg gerne tillade mig at tage et lille beskedent Forbehold overfor hele det Billede, den højtærede Udenrigsminister tegnede af Voldgiftstankens Udvikling i Europa. Det er rigtigt, at vi i de sidste Aar har set saare betydelige Fremskridt, det er rigtigt, naar man ser tilbage til 1899 og tænker paa de Udtalelser, der den Gang blev fremsat om, at *aldrig* vilde den Tilstand kunne indtræde, at store Stater gav Afkald paa at være enebestemmende, naar det drejede sig om livsvigtige Interesser og national Ære, det er rigtigt, siger jeg at vi, naar vi ser tilbage til alle disse Udtalelser den Gang, er stillet overfor store og betydningsfulde Fremskridt, men det britiske Riges Holdning overfor Voldgiftstanken er et vist Memento for os til trods de store Fremskridt, trods den Glæde, vi føler, ikke at hengive os til alt for vidtgaende Forventninger. Det er saaledes, at ikke alene det britiske Verdensrige, men ogsaa en anden europæisk Storstat, nemlig Rusland, staar afvisende — sidstnævnte ganske afvisende — overfor Voldgiftstanken, og vi ser dette igen under de nyeste Forhandlinger mellem Rusland og de baltiske Randstater. Vi skal, som sagt, være de sidste til at bebrejde den højtærede Udenrigsminister dette. Englands Modstand mod en ubetinget Anerkendelse af Voldgiftstanken hviler jo paa det britiske Verdensriges Struktur, dets mangeartede Interesser hele Verden over gør det betænkeligt for Storbritannien i al Almindelighed at knæsette et Princip, som kunde paaføre det britiske Verdensrige store Vanskeligheder og store Ubehageligheder paa utallige Punkter.

Uanset at der saaledes endnu er et betydeligt Skridt tilbage at tage, inden man kan sige, at Voldgiftstanken virkelig har

sejret Nationerne imellem, vil vi gerne udtale vor Glæde og Anerkendelse over det, der hidtil er opnaaet, og med disse Ord skal jeg tillade mig at anbefale mine Partifæller at stemme for alle de 4 forelagte Forslag til Beslutning.

P. Munch: Som det fremgaar af de Udtalelser, der allerede er fremsat her, er to af de Voldgiftstraktater, der nu foreligger, af en mere tilfredsstillende Karakter end de andre. Polen og Frankrig er gaaet videre i Bestemmelserne, end det har været muligt at naa med Hensyn til de andre Stater. Særlig tilfredsstillende forekommer det mig at være, at der mellem disse Voldgiftstraktater af den videstgaaende Type findes en Traktat med en Stormagt, hvis hele Stilling har en saadan Betydning for Danmark, som Tilfældet er med Frankrig. Den Voldgiftstraktat, der er afsluttet med Tyskland, gaar, som det jo ogsaa fremgaar af de fremsatte Udtalelser, ikke saa vidt. Ikke desto mindre kan jeg ganske slutte mig til den Betragtning, at det er et ganske overordentligt Fremskridt i Danmarks hele Stilling, der sker ved Afsluttelsen af denne Voldgiftstraktat med Tyskland, og jeg tror, det maa siges at være af en særegen glædelig Betydning, at en saadan Traktat har kunnet slutes mellem disse to Lande saa kort Tid efter den sidste store Verdenskrig. Tyskland har sluttet Voldgiftstraktater, der ogsaa gaar vidt — maaske noget nær lige saa vidt —, med Stater, med hvilke Tyskland har staaet i Krig under det store Opør i Europa, men disse Traktater indgik som et Led i en samlet Gruppe af Aftaler, saaledes at det havde en afgørende Betydning for Tyskland, at disse Aftaler blev sluttet. Det var altsaa under den tvingende Nødvendigheds Magt, at Tyskland og de paagældende Stater gik til Afsluttelsen af disse Traktater. Den Traktat, der nu slutes mellem Danmark og Tyskland, fremgaar ikke af saadanne tvungende Omstændigheder for Staternes Vedkommende, for Tysklands Vedkommende ikke heller; den er Udtryk for en frivillig Tilslutning fra tysk Side til de Principper, der er nedlagt i den; og jeg lægger megen Vægt paa, at dette har kunnet opnaas nu, fordi det efter min Opfattelse er et Udtryk for, at det Maal, som Rigsdagen satte sig i Oktober 1918 ved Indledningen til de Forhandlinger, der førte det danske Sønderjylland tilbage til Danmark — nemlig at Ordningen og Afgørelsen skulde ske paa en saadan Vis, at den ikke voldte Skade i Forholdet til nogen af Siderne, heller ikke i Forholdet til Tyskland —, at dette Formaal,